

Algú sap qui som? La literatura infantil catalana a la Fira del Llibre Infantil de Bolonya

Beatriu Cajal Blasco. Membre de l'equip de crítics de *Faristol*

Si per respondre aquesta pregunta ens haguéssim de guiar per les impressions obtingudes a la Fira Internacional del Llibre Infantil de Bolonya que es va celebrar entre el 27 i el 30 del passat mes de març, hauríem de dir que ningú no ens coneix.

Amb Hongria com a país convidat enguany, aquesta fira, la més important del món en l'àmbit del llibre infantil i juvenil, veu passar cada any milers i milers de visitants d'arreu del món que, des de diferents àmbits, tenen relació amb l'univers del llibre infantil.

Aprofitant aquesta circumstància, el Consell Català del Llibre per a Infants i Joves va voler copsar quin és el grau de coneixement que hi ha al món –o, almenys, entre les persones que circulaven per la fira– de la literatura infantil i juvenil catalana, tant pel que fa a escriptors com a il·lustradors.

El resultat, com ja hem avançat, és absolutament decebedor.

Vàrem parlar amb gent que passejava per la fira, que no coneixíem de res i amb la qual no hem tingut mai cap vinculació professional. La pretensió era tenir una impressió el més aproximada possible, sense elements que la distorsionessin.

Sorprenentment, no hem trobat diferències entre el grau de coneixement que existeix a nivell d'editors –de persones que treballaven en els estands– i el que tenen altres professionals del món del llibre, com poden ser bibliotecaris o il·lustradors que intentaven mostrar les seves il·lustracions als editors.

És obvi que, en determinats casos, alguns editors estrangers reconeixien com a catalans alguns autors que tenen traduïts en el seu propi catàleg. I el mateix hem de dir sobre els il·lustradors. Però no podem considerar que es tingui un concepte clar que la literatura catalana té un corpus propi, que té una història i que continua funcionant.

El cas més emblemàtic d'aquest desconeixement vàrem trobar-lo en els estands anglesos i nord-americans on, per començar, és gairebé impossible entrar si no es té cita prèvia amb algun editor. Així doncs, a part de parlar amb les persones que l'atenien, l'única possibilitat que teníem d'obtenir informació era esperar fora fins que en sortissin els editors per algun motiu. Tot i l'amabilitat i la cortesia generals unides, en alguns casos, a una implícita simpatia per Barcelona, la resposta a la nostra pregunta fou sempre negativa. No sols no coneixen ni autors ni il·lustradors catalans, sinó que no existeix cap consciència clara de l'existència d'una llengua pròpia diferenciada del castellà. És escàs l'interès que hi ha per tot allò que no els toca directament. Van a la fira a vendre els drets de traducció dels seus llibres i si coneixen algun editor català és com a comprador, però no revelen cap interès especial per cap altre aspecte.

El cas dels francesos i alemanys és una mica diferent. En general, saben que existim però, a l'hora de concretar, tenen grans dificultats. De vegades identifiquen alguns autors que tenen en catàleg, però d'altres els tenen conceptualitzats simplement com a autors espanyols, sense saber-ne res més.

El mateix passa en el cas d'Itàlia, on hem d'afegir que els il·lustradors que volten per la fira per ensenyar originals –italians en la seva gran majoria– no tenen ni idea que a Catalunya hi ha una llengua diferent del castellà, que també es parla i en la qual també s'escriu. En la seva immensa

majoria es tracta de joves professionals, alguns dels quals han visitat Barcelona com a turistes. En els casos més afortunats vàrem trobar il·lustradors que coneixen, en més o menys grau, el treball de professionals catalans, però sense aprofundir gaire més. Els tòpics continuen funcionant, també, en el món de l'edició.

En comptades ocasions vàrem poder parlar amb persones que saben que Catalunya té una llengua pròpia, però quan els demanàvem si podien dir-nos algun autor que escriu en aquesta llengua, la resposta era negativa.

Si concretem en el cas dels il·lustradors, potser és significatiu que, any rere any, siguin menys i menys presents en el catàleg que edita la mateixa fira.

En vista de tot això caldria, doncs, un compromís ferm de tots aquells que tenen relació amb el món de la literatura infantil i juvenil –autors i il·lustradors sòlids i competitius, una Associació d'Editors en Llengua Catalana que no vegi com a l'estand de Bolonya hi té, cada any, menys empreses editorials representades– a més de les administracions implicades, per aconseguir donar visibilitat a aquest element de la cultura del nostre país.

La conclusió és clara: no ens podem adormir. Hi ha molta feina a fer i a cadascun de nosaltres ens en toca una part. Oi que hi volem ser? Doncs posem fil a l'agulla!

